

Vychovatelé

Vychovatele do jednotlivých domovů zařizovalo zvláštní oddělení židovské samosprávy – Péče o mládež. Někteří se přihlásili dobrovolně na jeho výzvy, jiní byli vytipováni, protože je někdo znal a věděl, že mají zkušenosti s prací s dětmi. Podobně to bylo i s učiteli – byli osloveni činní umělci, vědci, protektorátní učitelé. Všichni dohromady, vychovatelé, opatrovníci i učitelé, se snažili vytvořit „uprostřed hromadné mizérie krásný domov“, jak napsal Fredy Hirsch v polovině roku 1943, když hodnotil

práci v domovech po prvním roce jejich fungování.

Díky tomu byla péče o děti velice dobrá a pod vedením odborníků dosahovaly dobrých studijních výsledků. A protože se vlastně učit nesměly a vyučování se tak odehrávalo pod rouškou tajemství, děti po něm toužily o to více.

Vedoucí dívčího domova byla Rosa Engländerová. Hlavní vychovatelkou pro děvčata na pokoji 28L 410 byla

Ella Pollaková. Děvčata jí říkala Tella (stažený tvar z oslovení „teta Ella“). Ve vzpomínkách dívek je Tella přísná žena se smyslem pro pořádek a plnění povinností. Proto se s ní také řada dívek dostávala do sporů a hádek kvůli povinnostem a pořádku na pokoji. Pro řadu z nich se ale Tella stala vzorem pro budoucí život. Původně byla učitelka klavíru a podporovala všechny možné hudební aktivity děvčat. Vedla dívčí pěvecký sbor, který zkoušel ve sklepě L 410. Vedla dívčí pěvecké trio, v němž

oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovat k pracovnímu nasazení v Terezíně.

ské děti nemohou být vzaty s sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo mohou být dány k příbuzným nebo známým manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Děti musí být vzaty s sebou do Terezína.

Terezín ghetto

Heim 28

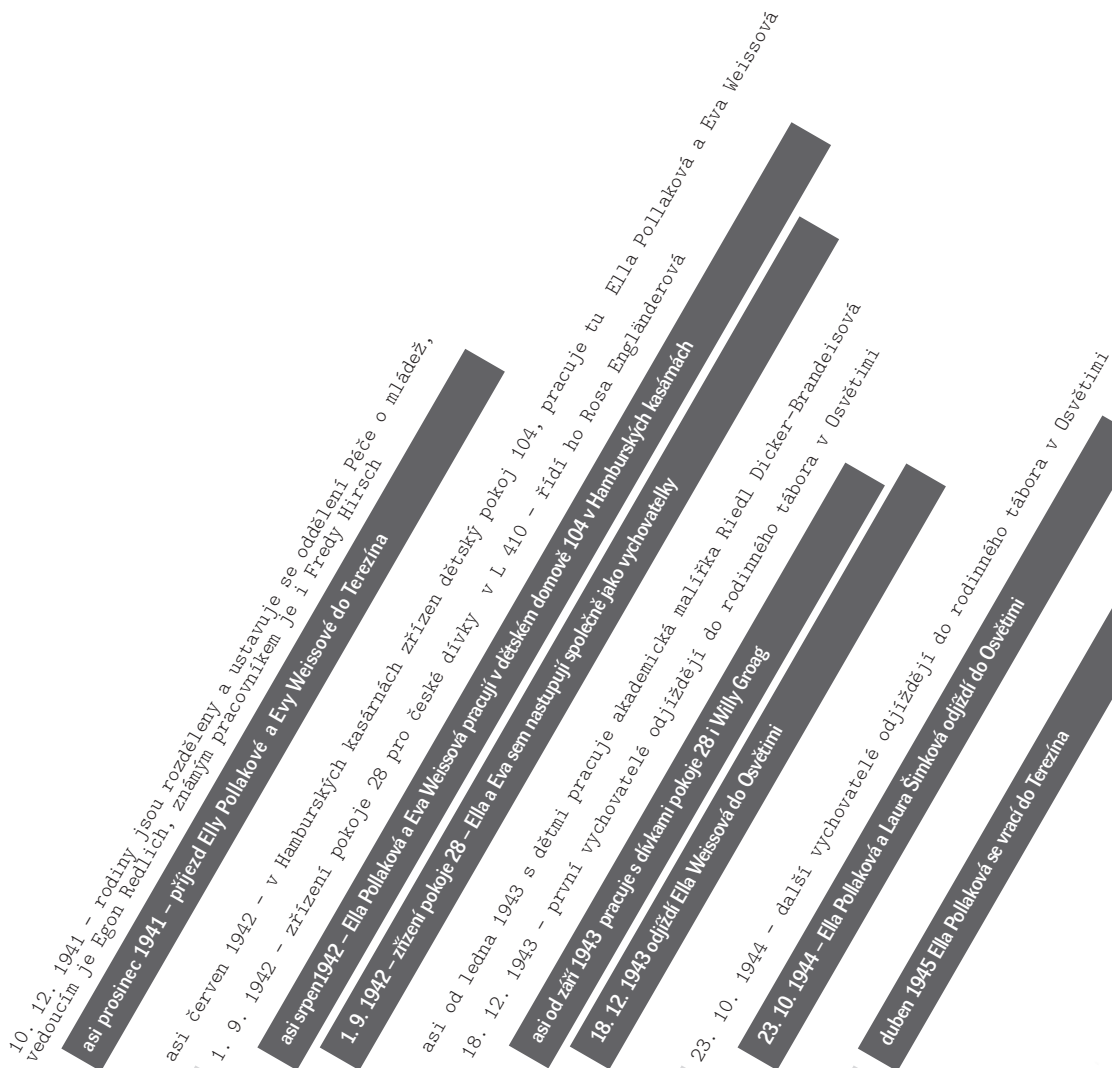
1941

1942

1943

1944

1945

Z příkazu Vám oznamujeme, že dne 11. února máte odcestovati k pracovnímu nasazení v Terezíně.

Děti: Nežidovské děti nemohou býti vzaty s sebou. Tyto děti mohou zůstat v bytě v opatrování příbuzných nebo známých, nebo mohou býti dány k příbuzným nebo známým smíšeným manželstvím, nebo do veřejných sociálních institucí. Židovské děti musí být vzaty s sebou do Terezína.

zpívala Ela Steinová, Maria Mühlsteinová a Anna Flachová. Hudbu opravdu milovala, často zpívala s dívkami i na pokoji. Díky ní si např. Anna Flachová a Helga Pollaková přály studovat konzervatoř. Anně se přání nakonec splnilo – stala se po válce klavíristkou a pěvkyní. Tella rozhodovala o bodování jednotlivců – hodnotila úroveň čistoty, pořádku, chování a vzdělávání jednotlivých dívek. Její bodovací systém byl postrachem nepořádných děvčat.

Telle pomáhaly další opatrovnice, dívky, které byly často jen o několik let starší než obyvatelky pokoje. Nejoblíbenější z nich byla Eva Weissová. Byla milá a veselá a snažila se do děvčat vcítit. Vymýšlela pro ně různé hry a zábavy. Postupně si vytvořila vlastní pedagogický směr. Kdykoliv někde objevila zajímavý citát,

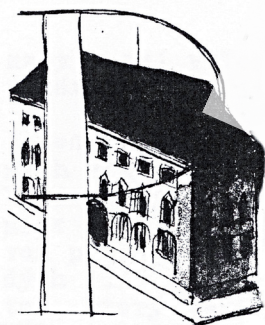
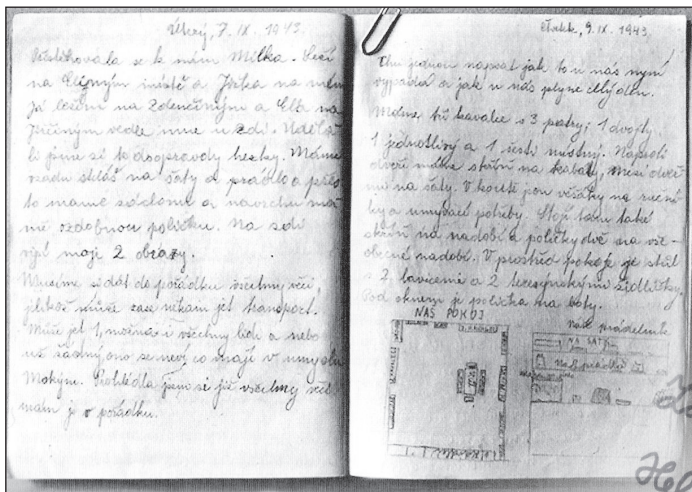
zapsala si ho, namalovala k němu obrázek a pověsila ho na zeď. Brzy byl pokoj 28 plný vzkazů k přemýšlení. Na to pak navázela nápadem, aby si každá dívka sama zvolila své osobní heslo a symbol. Stála i u zrodu Maagalu. Stejně jako Tella a Eva, přežila i vychovatelka Eva Ecksteinová. Další opatrovnicemi byly Lilly Grossová, Laura Šimková, Rita Böhmová. S děvčaty i přes noc zůstávala nejčastěji Lilly Grossová nebo Laura Šimková.

Do pokoje 28 docházeli i další dospělí – tatínkovi Handy Pollakové Karlovi říkali všichni Strejda. Staral se o kavalce a prováděl drobné opravy, pomáhal zatápnět. Také vysvětloval dívkám matematické úlohy, původně byl zemědělský inženýr.

Maminka Marie Mühlsteinové Margit byla sociální pracovnící pokoje 28. Se-

znamovala dívky s judaismem, každodenními židovskými zvyky a obřady. Pomohla připravit např. purimovou slavnost v roce 1943. Pro některé dívky se stala morálním vzorem.

Mezi oblíbené učitelky patřila Zdeňka Brumlíková, která vyučovala zeměpis a dějepis. Vyprávěla dětem pověsti a staré příběhy a nenásilně je vedla k vlastenectví. Z deníků víme, že by ji dívky vydržely poslouchat celé hodiny. Malířka Friedl Dicker-Brandeisová s dětmi kreslila a učila je vnímat výtvarné umění. U dalších učitelů známe už jen jména – latinu učily Magda a Edith Weissovy, Kurt Hatschek moderní hebrejštinu, ivrit.

- na pokoji 28 bydlely:
- Hanka Brachyová
 - Anna Burychlová
 - Eva Fischlová
 - Jrma Grunfeldová
 - Marika Kneždová
 - Hana Lissauová
 - Olga Löwyová
 - Helonka Löwyová
 - Helonka Mendlová
 - Maria Mühlsteinová
 - Ruth Popperová
 - Ruth Schächterová

Ručně psaný seznam dívek pokoje 28.